

Tesseltje de Lange – is hoogleraar
Europees Migratierecht Radboud Universiteit.

Nieuwsgierigheid leverde mij de overstap op

De vakken van mijn rechtenstudie leken een pretpakket. Maar er was een rode draad, namelijk mijn nieuwsgierigheid: naar milieurecht, ondernemingsrecht, onrechtmatige daad, rechtspsychologie, bestuursrecht, vreemdelingenrecht.

Met mijn bul op zak werd ik in 1994 advocaat-stagiaire bij Everaert Advocaten in Amsterdam. Mijn eerste bezwaarschrift schreef ik in de gezinsherenigingszaak van mevrouw Y. Zij was ouder dan haar man en hij had er al meerdere drie jaar durende gezinsrelaties op zitten. Een schijnrelatie, vond de IND. Carl Everaert haalde een streep door mijn doorwrochte juridische betoog. ‘Waar is het drama, wat is háár verhaal?’ Ik werd geprikkeld nieuwsgieriger te zijn naar de feiten. Mevrouw Y. kreeg haar verblijfsvergunning.

Ik deed overigens vooral arbeidsmigratie. De eeuwwisseling kwam eraan, de millenniumbug werd gevreesd, inwilliging van tewerkstellingsvergunningen voor IT’ers was zo goed als zeker. Bijna saai. Gelukkig moest ik voor sommige bedrijven alles uit de kast halen en het wezenlijk Nederlands belang van arbeidsmigratie in hun zaak aantonen. Die bedrijven moesten serieuze opleidings- en wervingsinspanningen bewijzen, het duurde maanden. Ik nam ze bij de hand. Maar wie bedenkt deze regels eigenlijk, vroeg ik me af. Wat is de invloed van verschillende ministeries, de vakbonden, van bedrijven, zoals de Philipsen van destijds en nu ASML?

Kantoorgenoot Pieter Boeles promoveerde. Ik zat in de aula en dacht: ‘Dit wil ik!’ Een zaadje was geplant. Een paar jaar later sprak hij zijn oratie uit als hoogleraar. ‘Dit wil ik ook!’, dacht ik weer. Het zaadje was een zaailing geworden, het idee van een overstap naar de wetenschap was geboren. Waarom? Ik wilde onderzoek doen naar achterliggende structuren van wet- en regelgeving en beleidsontwikkeling, naar de betekenis van internationaal en Europees recht, mijn nieuwsgierigheid de ruimte geven, maar ook: me niet beperken tot een toevallige individuele zaak.

Maar het was nog niet zover. Mijn eerste overstap was een vergissing: ik werd bedrijfsjurist bij een beursgenoteerd IT-bedrijf. Even wist ik alles van softwaregebruikersovereenkomsten en aandeelhoudersvergaderingen. Lang leve het levenslang leren! Maar een leaseauto en een Nokia van de zaak maakten me niet gelukkig. Ik had meer ‘morele ambitie’. Ik mocht rechter-plaatsvervanger zijn bij de vreemdelingenkamer Amsterdam, een mooie nevenfunctie, terwijl de wetenschap lonkte.

Gesprekken met een idool of een rolmodel kunnen je op zo’n moment verder brengen. Ik ging op bezoek bij Han Entzinger, toen hoogleraar in Utrecht, en Kees Groenendijk in Nijmegen. Dat bleek een kantelpunt. Ze zetten me aan het denken. De zaailing werd een plant. Ik leverde de helft van mijn salaris in, en in 2007 promoveerde ik. Vervolgens was ik universitair docent aan de UvA. Na twaalf jaren bestuursrechtsonderwijs sprak ik in 2021 mijn oratie Europees Migratierecht uit, in Nijmegen. Wat een feest!!

Ik wilde onderzoek doen naar achterliggende structuren van wet- en regelgeving, maar ook: me niet beperken tot een toevallige individuele zaak.

Nu geef ik leiding aan interdisciplinaire en internationale onderzoeksprojecten over, jawel, arbeidsmigratie. Dat ik mijn wortels ook in andere disciplines heb, komt goed van pas. En mijn vragen over het waarom van de regulering van arbeidsmigratie blijven actueel. Jammer genoeg kan ik niet altijd de nieuwsgierigheid van studenten belonen. Omdat migratierecht in hun master – wegens studiepunten en afdelingsbudgetten – geen vak is.

Juist nieuwsgierigheid leverde mij een overstap op waar ik zeer gelukkig mee ben. En de advocatuur? Wie weet vertak ik mezelf nog eens die kant op, want sommige vraagstukken krijg je beter uitgediept in de rechtspraktijk.

Dit jaar wordt de column geschreven door een ‘overstapper’: iemand die binnen het migratierecht is gewisseld van positie.

Dit jaar wordt de column geschreven door een ‘overstapper’: iemand die binnen het migratierecht is gewisseld van positie.